

REZENSIONEN

Đorđe Otašević, *Mali srpski frazeološki rečnik*. Beograd: Alma 2007, 788 str.

Nakon *Frazeološkog rječnika hrvatskoga ili srpskoga jezika* iz 1982. godine, Josipa Matešića, krajem protekle godine u izdanju beogradskog izdavača Alma iz štampe je izašao *Mali srpski frazeološki rečnik* Đorđa Otaševića. Ovo je prvi put da se u nazivu jednojezičnog rečnika srpskih frazeologizama koristi odrednica *srpski*.

Pri izradi ovog rečnika korišćeni su brojni rečnici, priručnici, monografije i naučni radovi. Po rečima autora, noviji frazeologizmi obrađeni su na osnovu građe za *Veliki rečnik novih i nezabeleženih reči* čiju izradu finansira Ministarstvo za nauku Republike Srbije u okviru projekta 148.002.

Rečnik se sastoji iz kraćeg predgovora, spiska uslovnih znakova, skraćenica i rečničkog dela.

U predgovoru su izložena uputstva za lakše rukovanje rečnikom. Po rečima autora, frazeologizmi se navode i definišu uz sve imenice, prideve, brojeve, glagole i priloge koje sadrži. Uz ostale vrste reči navode se u sledećim slučajevima:

- a) kada frazeologizam počinje tom rečju (*kao grom iz vedra neba, po belome danu*)
- b) kada se frazeologizam sastoji od samo dve reči (*forme radi*)
- c) kada postoji mogućnost da korisnik potraži frazeologizam baš pod tom rečju (*biti izvan sebe*). Frazeologizmi nisu numerički obeleženi i pomenuta fraza može se naći u rečniku tri puta (pod odrednicama: *biti, zdrav i pamet*).

Uslovni znaci čine upotrebu rečnika još jednostavnijom. U uglastim zagradama navodi se reč ili reči koje mogu zameniti prethodnu reč bez promene značenja. Na primer:

- (1) gledati [blenuti, buljiti, zijati] kao tele u šarena vrata
- (2) deveta [poslednja, zadnja] rupa na svirali
- (3) spasti [pasti, doterati, doći] na prosjački štap

Fakultativni delovi frazema (delovi koji se mogu izostaviti) stavljaju se u izlomljene zagrade. N. pr.:

- (4) <go> kao od majke rođen
- (5) od <rane> zore do <mrklog> mraka

Oznake rekcije date su u uglastim zagradama. Na primer:

- (6) ušao đavo [u nekoga]
- (7) gledati [nekoga] popreko
- (8) otvoriti/otvarati [nekome, nečemu] <širom> vrata

Kosom crtom odvajaju se vidski parovi glagola:

- (9) dati/davati [prodati/prodavati] ispod cene
- (10) obećati/obećavati brda i doline
- (11) napraviti/praviti kiselo lice

Po rečima autora, rečnik nema normativne pretenzije – on popisuje i opisuje frazeologizme. Neki frazeologizmi s pojedinim rečima obrađeni su veoma iscrpno (*glas, jezik, imati, duša, daska* itd.), a u drugim primerima pribegavano je selekciji.

Rečnik je namenjen širem krugu čitalaca. Jednostavan je za korišćenje, pa se do značenja traženog frazeologizma dolazi brzo i lako. *Mali srpski frazeološki rečnik* Đorđa Otaševića je samo prvi korak ka znatno obimnijem i potpunijem frazeološkom rečniku kome se nadamo u skorije vreme.

IVANA BOJOVIĆ (Beograd)